

ΑΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

με θέμα:

**ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**

της

Στυλιανής Ντέντε

A.M.: 15129

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Αικατερίνη Δεδούλη

ΑΘΗΝΑ, 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

Περιεχόμενα

Πίνακας συντομογραφιών.....	σελ. II
Περίληψη.....	σελ. III
Εισαγωγή.....	σελ. 1
Κεφάλαιο 1: Έννοια Σωματείου.....	σελ. 3
Κεφάλαιο 2: Διάκριση του Σωματείου από άλλες έννομες σχέσεις.....	σελ. 7
Κεφάλαιο 3: Η σύσταση του Σωματείου.....	σελ. 9
Κεφάλαιο 4: Γενική Συνέλευση.....	σελ. 13
Κεφάλαιο 5: Διοικητικό Συμβούλιο.....	σελ. 19
Κεφάλαιο 6: Ελεγκτική Επιτροπή.....	σελ. 23
Κεφάλαιο 7: Καταστατικό.....	σελ. 27
Κεφάλαιο 8: Συνδικαλιστικές ενώσεις.....	σελ. 31
Κεφάλαιο 9: Φορολογική μεταχείριση των Σωματείων.....	σελ. 35
Επίλογος.....	σελ. 41
Βιβλιογραφία.....	σελ. 43
Παράρτημα.....	σελ. 45

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Εδώ παραθέτω κάποιες συντομογραφίες που χρησιμοποιώ επανειλημμένα μέσα στην εργασία.

ΓΣ : Γενική Συνέλευση

ΔΣ: Διοικητικό Συμβούλιο

ΑΚ: Αστικός Κώδικας

ΚΑΔ: Κωδικός Άσκησης Δραστηριότητας

ΔΟΥ: Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

ΑΦΜ: Αριθμός Φορολογικού Μητρώου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα (πτυχιακή) εργασία γίνεται στα πλαίσια του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ.. Στην εργασία αυτή θα πραγματευτώ το θέμα «Το Δίκαιο των Σωματείων και οι Οικονομικές τους Υποχρεώσεις».

Για τη συλλογή όλων των πληροφοριών κατέφυγα σε βιβλιοθήκες της Νομικής Σχολής Αθηνών, καθώς επίσης και στην κεντρική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματός μας. Επίσης, σημαντική πηγή πληροφόρησης αποτέλεσε το διαδίκτυο, αφού βέβαια για την κάθε πληροφορία γινόταν η απαραίτητη διασταύρωση στοιχείων. Το διαδίκτυο βοήθησε περισσότερο σε πληροφορίες σχετικά με τη φορολογία, μιας και οι βιβλιογραφικές πηγές για αυτή είναι σχεδόν ανύπαρκτες, εφόσον αλλαγές επέρχονται μέρα με τη μέρα.

Συγκεντρώνοντας όλα αυτά τα στοιχεία πάνω στο θέμα της εργασίας, τα μελέτησα και κατόπιν συνέγραψα την εργασία. Στόχος ήταν να είναι περιεκτική και πλήρης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Σωματείο ως φορέας συλλογικής δράσης στη σύγχρονη κοινωνία της απομόνωσης συνιστά κοινωνικό κύτταρο που δραστηριοποιεί ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις σε θετικές κατευθύνσεις χωρίς το στοιχείο της οικονομικής εκμετάλλευσης. Επομένως, δημιουργείται μια πρόσθετη υποχρέωση διαφύλαξης του θεσμού από κάθε προσπάθεια στρέβλωσης και μετατροπής του σε φορέα εκμετάλλευσης και αισχροκέρδειας. Γι' αυτό το λόγο υπάρχει πλέον το επιχειρησιακό σχέδιο ελέγχου των Σωματείων στη στήριξη του υγιούς Σωματείου με τον έλεγχο και την αποβολή από το χώρο εκείνων που εκμεταλλεύονται την κοινωνική ευαισθησία δραστηριοποιούνται και τα μετατρέπουν σε κερδοσκοπικές επιχειρήσεις για προσωπικό τους όφελος. Το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι προστατεύει τη λειτουργία του Σωματείου ως θεσμού αφιλοκερδούς κοινωνικής προσφοράς σε τομείς φιλανθρωπικούς, πολιτιστικούς, αθλητικούς, εκπαιδευτικούς, κλπ.

Σε αυτό το σημείο κάνω μια μικρή αναφορά στο Σύνταγμα του 1975, βάσει του οποίου λειτουργούν και τα Σωματεία. Το Σύνταγμα του 1975, λοιπόν, που ισχύει σήμερα στην Ελλάδα ψηφίστηκε στις 7 Ιουνίου 1975 και αναθεωρήθηκε τη 12^η Μαρτίου του 1986. Περιλαμβάνει 4 μέρη: Βασικές Διατάξεις(άρθρα 1-3), Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα (άρθρα 4-25), Οργάνωση και λειτουργία της Πολιτείας (άρθρα 26-105) και Ειδικές διατάξεις-Αναθεώρηση του Συντάγματος- μεταβατικές διατάξεις, ακροτελεύτια διάταξη (άρθρα 106-120).

Εισάγει πολλές καινοτομίες σχετικά με την οργάνωση και την άσκηση της κρατικής εξουσίας. Επίσης, καταβάλλεται σ' αυτό σοβαρή προσπάθεια να καθορισθούν με σαφήνεια τα όρια των αρμοδιοτήτων και των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των κυριότερων κρατικών οργάνων και ιδίως των οργάνων της νομοθετικής και της εκτελεστικής λειτουργίας.

Το Σωματείο και η συνδικαλιστική οργάνωση για να λειτουργήσει και εκπληρώσει το σκοπό του πρέπει να αναπτύξει ορισμένη δραστηριότητα. Η τελευταία κατευθύνεται στο σχηματισμό ορισμένης βουλήσεως. Για να επιτευχθεί όμως το τελευταίο είναι απαραίτητη η ύπαρξη καθιδρυμένων, από το νόμο ή το

καταστατικό, οργάνων του Σωματείου ή της οργάνωσης. Μέσω των οργάνων εκφράζεται η βούληση του Σωματείου. Σημαίνει ένα σχηματισμό προσώπων από την αρχή ορισμένο που δρα και κινείται μέσα στα πλαίσια που χαράζει ο νόμος και το καταστατικό. Στο σωματειακό δίκαιο τέτοιοι σχηματισμοί αποτελούν η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Ελεγκτική Επιτροπή κ.ά.

Σε αυτήν την εργασία, θα κάνω αρχικά αναφορά στην έννοια του Σωματείου και σε άλλες έννοιες που συνδέονται άμεσα με αυτό. Στη συνέχεια, για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας παραθέτω μια σύγκριση του Σωματείου με άλλες έννομες σχέσεις. Κατόπιν, παρουσιάζω τι απαιτείται για τη σύσταση ενός Σωματείου. Και ακολούθως, γίνεται παρουσίαση των βασικών οργάνων του, δηλαδή της Γενικής Συνέλευσης, του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ελεγκτικής Επιτροπής, σε τρία ξεχωριστά κεφάλαια. Δεν θα μπορούσα να παραλείψω και το Καταστατικό, πάνω στο οποίο στηρίζεται σημαντικά το Σωματείο, αφού κινείται βάσει αυτού (Κεφάλαιο 7^ο). Στο 8^ο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, την τόσο σημαντική αυτή μορφή Σωματείων. Και τέλος, παραθέτω τις βασικές οικονομικές και φορολογικές υποχρεώσεις που έχει ένα Σωματείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΕΝΝΟΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Το άρθρο 78 του Αστικού Κώδικα δίνει την έννοια του Σωματείου:

"Ενωσις προσώπων επιδιώκουσα σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα δια της εγγραφής εις το επί τούτου δημόσιον βιβλίο, τηρούμενο παρά τω Πρωτοδικείω της έδρας αυτού. Προς σύστασιν σωματείου απαιτούνται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα".¹

1.1 Μη Κερδοσκοπικά Σωματεία:

Τα νομικά πρόσωπα διακρίνονται, ανάλογα με τη φύση τους, σε δύο κατηγορίες: τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αυτά του ιδιωτικού δικαίου. Η κυριότερη μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου είναι οι εταιρίες. Εντούτοις, υπάρχουν δύο ακόμη είδη νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, τα ιδρύματα και τα Σωματεία, η σύσταση των οποίων τείνει στην επίτευξη ή προαγωγή μη κερδοσκοπικού σκοπού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 78 ΑΚ, Σωματείο είναι η ένωση είκοσι τουλάχιστον προσώπων που επιδιώκει μη κερδοσκοπικό σκοπό και η οποία αποκτά νομική προσωπικότητα με την εγγραφή της σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (το βιβλίο των Σωματείων) που τηρείται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του. Για την εγγραφή του Σωματείου στο βιβλίο αυτό υποβάλλεται σχετική αίτηση ενώπιον του ανωτέρου δικαστηρίου, η οποία και συζητείται κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Η εγγραφή στο βιβλίο Σωματείων περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του Σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησής του, καθώς και τους όρους που την περιορίζουν.²

¹ Επιχειρησιακό Σχέδιο για τον έλεγχο των Σωματείων, Διαθέσιμο στην: < www.e-forologia.gr, [Ημερομηνία προσπέλασης: 8/1/2016].

² Γιάννης, Σ., Οδηγός & Φορολογικός Οδηγός για Πολιτιστικά Σωματεία, Διαθέσιμο στην: < www.poks.gr, [Ημερομηνία προσπέλασης: 4/1/2016].

Το Σωματείο μπορεί να έχει οποιοδήποτε μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα (δεν αποβλέπει σε κέρδος και μάλιστα χρηματικό) και μη ανήθικο και νόμιμο, π.χ. πολιτικό, μορφωτικό, ψυχαγωγικό, θρησκευτικό κλπ.³

1.2 Ιδιότητα του Μέλους

Τα μέλη αποκτούν την ιδιότητά τους είτε κατά τη σύσταση του νομικού προσώπου, οπότε και καλούνται ιδρυτικά, είτε και μεταγενέστερα, μετά τη σύσταση του νομικού προσώπου. Από τα μέλη του νομικού προσώπου συγκροτούνται τα διάφορα συλλογικά του όργανα και μέσω των τελευταίων, μετά την προβλεπόμενη στο νόμο ή στο καταστατικό διαδικασία, εκφράζεται η βούληση του νομικού προσώπου. Ο νόμος και ιδίως τα καταστατικά των διαφόρων Σωματείων προβλέπουν διάφορες κατηγορίες μελών (π.χ. δόκιμα, τακτικά κλπ). Η διάκριση των μελών σε διάφορες κατηγορίες έχει σημασία κυρίως από πλευράς καθορισμού των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους απέναντι στο νομικό πρόσωπο. Στο καταστατικό σύμφωνα και με την ΑΚ 80 αρ. 2, ορίζονται οι προϋποθέσεις για την απόκτηση εκ μέρους των ενδιαφερομένων της ιδιότητας του μέλους, χωρίς οι τελευταίοι να έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν την εγγραφή τους ως μέλη.⁴ Στο Παράρτημα 1 παρατίθεται ένα υπόδειγμα αίτησης εγγραφής μέλους σε Σωματείο.

1.3 Νομικό Πρόσωπο

Η ένωση προσώπων που επιδιώκει ορισμένο σκοπό, όπως και κάθε σύνολο περιουσίας που εξυπηρετεί ορισμένο σκοπό, μπορούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι που αναγράφονται στο νόμο. Για τη σύσταση του νομικού προσώπου απαιτείται συστατική πράξη, η οποία

³ Χριστοφιλόπουλος, Δ. (2007), Εισαγωγή στο Δίκαιο, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα, σελ. 49.

⁴ Κρητικός, Α. (1994), Όρια Νόμιμης Λειτουργίας Συλλογικών Οργάνων Σωματείων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και Συνεταιρισμών, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα, σελ. 4-5.

συντάσσεται εγγράφως και καλείται καταστατικό ή οργανισμός του νομικού προσώπου.⁵

⁵ Μυλωνόπουλος, Δ. και Μέντης, Γ. χ.χ., Εμπορικό και Εργατικό Δίκαιο, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, σελ. 30-31.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Το ότι το Σωματείο είναι απαραίτητα νομικό πρόσωπο το κάνει να διακρίνεται από την *ένωση προσώπων* του ΑΚ 107. Επιπλέον, σε μια ένωση προσώπων δεν απαιτείται ο ελάχιστος αριθμός των 20 προσώπων, όπως σε ένα Σωματείο. Η ένωση προσώπων στερείται νομικής προσωπικότητας. Αποκτά νομική προσωπικότητα όταν μετατραπεί σε Σωματείο ή σε Αστική Εταιρία. Η αστική εταιρία δεν έχει πάντοτε νομική προσωπικότητα, μπορεί να αποκτήσει, όταν επιδιώκει οικονομικό σκοπό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να δημοσιευθεί στο Πρωτοδικείο το καταστατικό της και να λάβει την νομική μορφή των εταιρειών του εμπορικού νόμου (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ). Εταιρία που τα μέλη της ασκούν ελευθέριο επάγγελμα του άρθρου 45 του Ν. 3323/55, χαρακτηρίζεται από το νόμο αστική εταιρία και δύναται να αποκτήσει από το νόμο νομική προσωπικότητα, παρ' ότι τα μέλη της δεν ασκούν εμπορική δραστηριότητα, με την δημοσίευση του καταστατικού της στο Πρωτοδικείο.

Διακρίνεται από το *ίδρυμα* του ΑΚ 108 καθόσον το τελευταίο αποτελεί σύνολο περιουσίας, τεταγμένης για εξυπηρέτηση σκοπού. Η εκπροσώπηση της εταιρίας γίνεται επ' ονόματι και για λογαριασμό όλων των εταίρων, αντίθετα το Σωματείο εκπροσωπείται από ειδικό όργανο (Διοικητικό Συμβούλιο), χωρίς να επηρεάζεται από την εναλλαγή και την ελεύθερη είσοδο ή έξοδο των μελών.

Η κατά κάποιο τρόπο διάρκεια της ενώσεως προσώπων, ορισμένη ή αόριστη, διακρίνει το Σωματείο από την *απλή συνάθροιση προσώπων* του αρθρ.11 του Συντάγματος 1975 που είναι προσωρινή στο χρόνο ενώ το Σωματείο έχει διάρκεια, με την δυνατότητα εναλλαγής των μελών.

Το θελημένο της συστάσεως του Σωματείου διαφοροποιεί αυτό από τα *νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου* στα οποία είναι υποχρεωτική η συμμετοχή ορισμένης κατηγορίας προσώπων και η σύστασή τους πραγματοποιείται συνήθως με νόμο.

Η οργάνωση και λειτουργία του σωματείου βάσει καταστατικού που έχει ορισμένο υποχρεωτικό περιεχόμενο το διακρίνει από την *εταιρία* (ΑΚ741). Εταιρία δεν δύναται να λειτουργήσει με την μορφή της αστικής εταιρίας μη κερδοσκοπικού

χαρακτήρα, όταν η ωφέλεια που προκύπτει διανέμεται άμεσα ή έμμεσα στα μέλη της.

Η ευχέρεια της εναλλαγής των προσώπων που αποτελούν το Σωματείο το διαφοροποιεί από την εταιρία στην οποία με την άσκηση της καταγγελίας (ΑΚ 766.767) από την πλευρά και ενός εταίρου λύνεται η εταιρία, αποτέλεσμα το οποίο δεν επέρχεται με την αποχώρηση μέλους σωματείου.

Η επιδίωξη σκοπού που δεν είναι κερδοσκοπικός διακρίνει το Σωματείο από την *εμπορική εταιρία*. Το μη κερδοσκοπικό του σκοπού δεν σημαίνει όμως εγκατάλειψη από το Σωματείο επιδιώξεως οποιουδήποτε ωφελήματος. Εκείνο που αποκλείεται είναι η διανομή κερδών.

Διακρίνεται από τις *επαγγελματικές οργανώσεις* που συνιστώνται με τη μορφή ΝΠΔΔ με νόμο. Σ' αυτές δεν αναγνωρίζεται απόλυτη ελευθερία εισόδου και εξόδου των μελών. Η συμμετοχή είναι υποχρεωτική (Σύλλογος Ιατρών, Σύλλογος Δικηγόρων κ.λπ.).

Διακρίνεται, τέλος, το Σωματείο από την *κοινωνία* επειδή αντικείμενο της κοινωνίας είναι μόνο δικαίωμα, το οποίο ανήκει σε περισσότερα άτομα κατ' ιδανικά μέρη.⁶

⁶ Επιχειρησιακό Σχέδιο για τον έλεγχο των Σωματείων, Διαθέσιμο στην: < www.e-forologia.gr>, [Ημερομηνία προσπέλασης:8/1/2016].

Και

Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, σελ. 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Το άρθρο 12 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα της ελεύθερης σύστασης Σωματείου, συμμετοχής, αλλά και αποχώρησης από αυτό για όλους τους πολίτες. Συνταγματικώς, όμως, είναι εξίσου κατοχυρωμένη και η αρνητική συνδικαλιστική ελευθερία, δηλαδή το δικαίωμα να μην υπάγεται κανείς στις συλλογικές συμβάσεις συνδικαλιστικών οργανώσεων στις οποίες δεν ανήκει, καθώς και το δικαίωμα να μην μετέχει κανείς σε οποιοδήποτε σωματείο ή συνδικαλιστική οργάνωση, εάν, στην τελευταία περίπτωση, έχει την ιδιότητα του εργαζομένου.

3.1 Τι Χρειάζεται για τη Σύσταση ενός Σωματείου

Για την ίδρυση Σωματείου, αρμόδια υπηρεσία είναι η Περιφερειακή Ενότητα. Η σχετική αίτηση – υπεύθυνη δήλωση, η οποία φέρει γνήσια υπογραφή και τη σφραγίδα του φορέα, και τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται από τον Πρόεδρο της προσωρινής διοίκησης ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν εκπρόσωπο των ιδρυτικών μελών.

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν είναι:

- Αίτηση-Υπεύθυνη δήλωση
- Απλή εξουσιοδότηση της προσωρινής διοικούσας επιτροπής από τα λοιπά ιδρυτικά μέλη του Σωματείου για εκπροσώπηση τους με γνήσιες υπογραφές και σφραγίδα του Σωματείου
- Απόφαση Πρωτοδικείου επικυρωμένη
- Καταστατικό του Σωματείου
- Πιστοποιητικό καταχώρησης στο βιβλίο Σωματείων του οικείου Πρωτοδικείου
- Βεβαίωση εγγραφής σε Ομοσπονδία ή Ένωση ή αναγνώριση από Γ.Γ.Α.
- Βιβλία που πρέπει να θωρηθούν. Στην τελευταία σελίδα θα θεωρείται και θα σφραγίζεται η αρίθμηση από το Διοικητικό Συμβούλιο:
 - Μητρώο μελών Σωματείου

- Πρωτόκολλο Αλληλογραφία
- Βιβλίο περιουσιακών στοιχείων
- Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων
- Πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου
- Βιβλίο Εσόδων-Εξόδων⁷

3.2 Προϋποθέσεις Σύστασης Σωματείου

Ένωση Προσώπων:

Απαιτούνται τουλάχιστον 20 (είκοσι) άτομα φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα για τη σύσταση Σωματείου. Η συμμετοχή προσώπου σε Σωματείο προϋποθέτει δικαιοπρακτική ικανότητά του.

Σκοπός μη Κερδοσκοπικός:

Πρόκειται για ουσιώδη προϋπόθεση διατυπωμένη με αρνητικό τρόπο, δηλαδή απαγορεύεται η επιδίωξη κέρδους. Η επιδίωξη κέρδους από το σύνολο (Σωματείο) προς όφελος είτε του νομικού προσώπου, είτε των μελών δεν επιτρέπεται. Ενδεικτικά δύναται να είναι ο σκοπός, μορφωτικός, ψυχαγωγικός, φιλανθρωπικός, κοινωνικός, θρησκευτικός, πολιτικός, αθλητικός, πολιτιστικός κ.λπ. Ο σκοπός δεν πρέπει να αντίκειται σε νόμο ή στα χρηστά ήθη (άρθρο 174 και 178 ΑΚ).

Όταν τηρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις η ένωση προσώπων αποκτά νομική προσωπικότητα μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης που διαπιστώνει τη συνδρομή τούτων και την εγγραφή στο ειδικό βιβλίο Σωματείων που τηρείται στο Πρωτοδικείο της έδρας του Σωματείου.

Συστατική Πράξη και Καταστατικό Σωματείου:

Η συστατική πράξη είναι έγγραφη δικαιοπραξία που περιλαμβάνει τις δηλώσεις βουλήσεως των προσώπων που θα ιδρύσουν το Σωματείο.

Το καταστατικό που δεν περιέχει τους από το νόμο υποχρεωτικούς όρους είναι άκυρο και το Πρωτοδικείο που εξετάζει την αίτηση για σύσταση Σωματείου οφείλει

⁷ Ίδρυση σωματείου, ένωσης, ομοσπονδίας και θεώρηση βιβλίων, Διαθέσιμο στην: <www.odigostouroiiti.eu>, [Ημερομηνία προσπέλασης: 20/12/2015].

να την απορρίψει. Εάν όμως ξεφύγει της προσοχής του δικαστηρίου, για λόγους ασφαλείας του δικαίου, το Σωματείο από της εγγραφής του αποκτά νομική προσωπικότητα και υπάρχει μέχρι να διαλυθεί.

Το Δικαστήριο περιορίζεται μόνο στον έλεγχο νομιμότητας και δεν γίνεται έλεγχος σκοπιμότητας του υπό ίδρυση Σωματείου.

Η δικαστική απόφαση περί αναγνώρισης Σωματείου διατάσσει την δημοσίευση στον τύπο της περιλήψεως του καταστατικού και την εγγραφή στο βιβλίο Σωματείων. Η δημοσίευση της περιλήψεως του καταστατικού του Σωματείου έχει σκοπό να λάβουν γνώση οι τρίτοι που πιθανόν θίγονται τα συμφέροντά τους.

Το Σωματείο αποκτά προσωπικότητα από της εγγραφής στο βιβλίο Σωματείων. Η εγγραφή γίνεται μόλις γίνει τελεσίδικη η δικαστική απόφαση που διατάσσει αυτή και τελεσίδικη είναι η απόφαση εάν δεν ασκήθηκαν κατ' αυτής εμπροθέσμως τα νόμιμα ένδικα μέσα ή ασκήθηκαν και απορρίφθηκαν από το αρμόδιο δικαστήριο.⁸

Στο Παράρτημα 2, παρατίθεται ένα υπόδειγμα πρακτικού για την ίδρυση Σωματείου.

⁸ Επιχειρησιακό Σχέδιο για τον έλεγχο των Σωματείων, Διαθέσιμο στην: < www.e-forologia.gr>, [Ημερομηνία προσπέλασης:8/1/2016].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η ΓΣ είναι το αναγκαίο και ανώτατο όργανο του Σωματείου. Όμως, η ΓΣ δεν πρέπει να ταυτίζεται με την ολότητα των μελών του Σωματείου, αν και σχηματίζεται από μέλη του Σωματείου. Η ΓΣ λόγω της σημασίας που της δίνει ο νόμος δεν επιτρέπεται να καταργηθεί με διάταξη του καταστατικού. Ο χαρακτηρισμός της ΓΣ ως του ανωτάτου οργάνου δικαιολογείται από την ευρύτητά της, από την αρμοδιότητά της να λαμβάνει τις πλέον σημαντικές αποφάσεις για τη ζωή του νομικού προσώπου (π.χ. εκλογή προσώπων διοικήσεως και εποπτείας, έγκριση ισολογισμού κλπ) και εντέλει από την αρμοδιότητά της να λαμβάνει απόφαση σε κάθε θέμα για το οποίο δεν καθιερύεται αρμοδιότητα άλλου οργάνου.

Μέσω της ΓΣ σχηματίζεται σε δεδομένη στιγμή η βούληση του νομικού προσώπου. Με βάση τις αρχές της απαρτίας και πλειοψηφίας λαμβάνεται απόφαση σε ορισμένο θέμα της ημερήσιας διάταξης. Η απόφαση αυτή στηριζόμενη στις εκφρασμένες δηλώσεις βουλήσεως καθενός μέλους μετά τη νομότυπη λήψη της καταλογίζεται στο νομικό πρόσωπο και αποτελεί τη βούλησή του. Δεν υπάρχουν πλέον δηλώσεις βουλήσεως των μελών χωριστά αλλά δήλωση βουλήσεως αυτού του νομικού προσώπου η οποία σχηματίστηκε μέσω της ΓΣ.

Η ΓΣ είναι το εσωτερικό όργανο του Σωματείου που δεν εκπροσωπεί αυτό απέναντι σε τρίτους (λαμβάνει αποφάσεις που δεν ενδιαφέρουν άμεσα τους τρίτους, έστω κι αν η απόφαση της ΓΣ γενικώς κατευθύνεται σε δημιουργία εννόμων σχέσεων με τρίτους). Για παράδειγμα, στην περίπτωση που η ΓΣ αποφασίζει να συνάψει σύμβαση μισθώσεως γραφείου με τον ιδιοκτήτη του, η λήψη σχετικής απόφασης από τη ΓΣ δεν αρκεί για τη θεμελίωση τέτοιας σύμβασης. Απαιτείται επιπροσθέτως η παρεμβολή άλλου οργάνου (συνήθως του ΔΣ), το οποίο με βάση την προσληφθείσα απόφαση της ΓΣ καταρτίζει το ίδιο τη σύμβαση μισθώσεως με τον τρίτο χωρίς να είναι υποχρεωμένο να ανακοινώσει στον τρίτο την απόφαση της ΓΣ. Η καταχώρηση της αποφάσεως στα οικεία βιβλία ή η αναγγελία της δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση του κύρους της.

Επιβάλλεται να γίνεται διάκριση μεταξύ αφενός μεν της δηλώσεως βουλήσεως των μελών του Σωματείου και αφετέρου του αποτελέσματος της ψηφοφορίας που στηρίζεται στην πλειοψηφία των μελών. Κανόνες που εφαρμόζονται στις κατ' ιδίαν ψήφους (π.χ. ικανότητα προς δικαιοπραξία, ελαττώματα βουλήσεως κλπ) δεν ισχύουν κατ' ανάγκη και για την ίδια την απόφαση. Η άκυρη δήλωση βουλήσεως του μέλους που παρέχεται μέσω της ψήφου λόγω ανικανότητας προς δικαιοπραξία τούτου για οποιοδήποτε λόγο προβλεπόμενο στο νόμο, δεν μεταφέρει το ελάττωμα τούτο στην ίδια την απόφαση της ΓΣ. Στην πραγματικότητα πρόκειται περί των ορίων επιρροής ή επιδράσεως της άκυρης μεμονωμένης ψήφου στην απόφαση της ΓΣ. Η άκυρη ψήφος τότε μόνο επιδρά στην απόφαση της ΓΣ ενόσω η απόφαση αυτή στηρίζεται και στην άκυρη ψήφο, δηλαδή σχηματίσθηκε με το συνυπολογισμό και της άκυρης ψήφου.⁹

Βάσει της διάταξης του ΑΚ93 που ορίζει τις αρμοδιότητες της ΓΣ, αυτή εκλέγει το ΔΣ, αποφασίζει για την είσοδο ή αποβολή μέλους, για την έγκριση του ισολογισμού, για μεταβολή του σκοπού του Σωματείου, τροποποίηση του καταστατικού και διάλυση του Σωματείου. Δεν αφήνεται απεριόριστη ευχέρεια στο καταστατικό ώστε με ρύθμισή του να αναθέσει τη λήψη αποφάσεως για ορισμένα, σημαντικά για το Σωματείο θέματα, σε όργανο άλλο εκτός από τη ΓΣ. Αυτό αφορά τη μεταβολή του σκοπού του Σωματείου, την τροποποίηση του καταστατικού και τη διάλυση του Σωματείου. Για τα θέματα αυτά αποκλειστικώς αρμόδια είναι η ΓΣ.

Θα μπορούσαμε να σχηματοποιήσουμε τις ακόλουθες 3 κατηγορίες θεμάτων. Εκείνα τα οποία κατά το νόμο ανήκουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της ΓΣ, εκείνα τα οποία ανήκουν στη ΓΣ κατά τη ρύθμιση του νόμου αν δεν παραπεμφθούν σε άλλο όργανο βάσει διάφορης ρυθμίσεως του καταστατικού και εκείνα τα οποία κατά το καταστατικό ελλείψει σχετικής ρυθμίσεως του νόμου επιτρέπεται να ανατεθούν στη ΓΣ.

Οι ΓΣ ανάλογα με το χρόνο που πραγματοποιούνται διακρίνονται σε τακτικές και σε έκτακτες. Τακτικές ΓΣ είναι οι περιοδικά επαναλαμβανόμενες σε χρόνο που συνήθως καθορίζεται εκ των προτέρων στο καταστατικό. Έκτακτες είναι όλες οι

⁹ Κρητικός, Α. (1994), Όρια Νόμιμης Λειτουργίας Συλλογικών Οργάνων Σωματείων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και Συνεταιρισμών, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα, σελ. 7-8.

υπόλοιπες, π.χ. για ανάδειξη οργάνων διοικήσεως λόγω πρόωρης παραιτήσεως της παλαιάς. Έτσι κατά βάση η διαφορά τακτικής και έκτακτης ΓΣ αναφέρεται στην εκ των προτέρων ή όχι ορισμένη πρόβλεψη της στο νόμο ή στο καταστατικό.

Ο νόμος καταρχήν αναθέτει το έργο της συγκλήσεως της ΓΣ στη διοίκηση του Σωματείου. Δεν αποκλείεται με το καταστατικό να ορίσει διάφορο όργανο για το σκοπό αυτό, δηλαδή μόνο ο πρόεδρος του ΔΣ ή άλλο πρόσωπο. Αυτόβουλη σύγκληση της ΓΣ είναι παράνομη και η απόφαση που τυχόν λαμβάνεται σε μια τέτοια συνέλευση είναι ανυπόστατη.

Το καταστατικό, καίτοι αυτό δεν επιβάλλεται απευθείας από το νόμο, πρέπει να περιέχει διατάξεις σχετικές με τον τύπο που πρέπει να χρησιμοποιείται κάθε φορά για την πρόσκληση των μελών στη ΓΣ. Δηλαδή αν η πρόσκληση θα είναι ατομική-γραφική για κάθε μέλος, γενική-γραφική βάσει ανακοινώσεως που τοιχοκολλείται στα γραφεία του Σωματείου ή δημοσιεύεται στον ημερήσιο ή περιοδικό τύπο, τηλεφωνική κλπ. Όπως και να είναι, εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ότι πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσκληση όλων των μελών εφόσον μόνο με τη συμμετοχή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού μελών εξασφαλίζεται, με τη δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων, η λήψη της κατά τεκμήριο ορθότερης κάθε φορά αποφάσεως για τα συμφέροντα του Σωματείου. Η προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη σύμφωνα με τις περιστάσεις, δηλαδή δεν πρέπει να είναι μεγάλη αλλά ούτε και μικρή.

Η ΓΣ συγκαλείται στον τόπο όπου είναι η έδρα του Σωματείου, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά στο καταστατικό. Για το συγκεκριμένο τόπο στον οποίο λαμβάνει χώρα η ΓΣ το καταστατικό συνήθως αναθέτει στο ΔΣ το ζήτημα του προσδιορισμού αυτού ανάλογα με τις ανάγκες του Σωματείου(αριθμός μελών, τόπος εργασίας των μελών κλπ).

Η ημερήσια διάταξη(που αποτελεί τον καθρέπτη των θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν σε μια ΓΣ) της προγραμματισμένης από το ΔΣ συνελεύσεως πρέπει να περιέχεται στις προσκλήσεις που στέλνει στα μέλη το αρμόδιο όργανο(συνήθως ΔΣ). Στις προσκλήσεις προς τα μέλη πρέπει να αναγράφονται συνοπτικά και με ακρίβεια τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως ώστε να προετοιμάζονται τα μέλη και να αποφεύγονται οι αιφνιδιασμοί.

Η ΓΣ προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή της έχει ανάγκη από την παρουσία ενός τουλάχιστον προσώπου που θα διευθύνει από την αρχή μέχρι το τέλος τις εργασίες της. Κατά κανόνα ως πρόεδρος της ΓΣ ορίζεται ο πρόεδρος του ΔΣ. Ο νόμος δεν ρυθμίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προέδρου της ΓΣ. Αλλά από τη φύση της θέσεώς του και την αποστολή του μέσα στη ΓΣ γίνεται δεκτό ότι αυτός προκειμένου να φέρει σε πέρας το έργο του αυτό πρέπει να περιβληθεί με ορισμένες εξουσίες και να υποβληθεί σε ορισμένες υποχρεώσεις. Σε γενικές γραμμές επιβάλλεται να επιδεικνύει αμεροληψία απέναντι στα μέλη της ΓΣ και κατά την αντιμετώπισή τους όπως επίσης και για τα διάφορα θέματα που ανακύπτουν στη ΓΣ να εφαρμόζει τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της χρήσεως του πλέον πρόσφορου στη συγκεκριμένη περίπτωση μέσου.

Κατά κανόνα πριν από τη λήψη αποφάσεως στη ΓΣ γίνεται συζήτηση στα θέματα της ημερήσιας διατάξεως. Δικαίωμα εισόδου στην αίθουσα συνεδριάσεως της ΓΣ, συμμετοχής στη συζήτηση που γίνεται πάνω στα θέματα της ημερήσιας διατάξεως και στην ψηφοφορία που επακολουθεί έχουν τα μέλη του Σωματείου. Η ιδιότητα του μέλους Σωματείου δεν σημαίνει αναγκαίως και δικαίωμα ψήφου. Αυτό το δικαίωμα το έχουν κατά κανόνα τα τακτικά μέλη του Σωματείου.

Η ΓΣ εκφράζει τη βούλησή της με τις αποφάσεις. Οι αποφάσεις της ΓΣ αποτελούν τη συνισταμένη και το αποτέλεσμα της δηλώσεως βουλήσεως των μελών της ΓΣ και του Σωματείου. Τα μέλη του Σωματείου εκφράζουν στη ΓΣ τη δήλωση βουλήσεώς τους μέσω της ψήφου τους. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας των μελών, θετικό ή αρνητικό, αποτελεί τη βούληση του Σωματείου. Όταν σε μια πρόταση ή θέμα της ημερήσιας διατάξεως προκύψει θετικό αποτέλεσμα, το τελευταίο δεσμεύει πλέον ως απόφαση της ΓΣ και του Σωματείου και όσους διαφώνησαν ή απείχαν από τη ψηφοφορία. Για να διαμορφωθεί η απόφαση της ΓΣ πρέπει να συγκληθεί ΓΣ κατά τον τρόπο που προβλέπει το καταστατικό, να προσέλθουν τα μέλη και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις προβλεπόμενος από το νόμο και το καταστατικό ελάχιστος αριθμός μελών γενικά και κατά κανόνα από αυτούς που έχουν δικαίωμα ψήφου(απαρτία) και στο τέλος ορισμένη πρόταση ή θέμα να συγκεντρώσει υπέρ αυτού ελάχιστο αριθμό ψήφων.

Με την περάτωση της ψηφοφορίας στη ΓΣ ο πρόεδρος της ΓΣ ή η εφορευτική επιτροπή, αναλόγως κατά περίπτωση, ανακοινώνει το αποτέλεσμα, δηλαδή ποια

πρόταση απορρίφτηκε ή έγινε δεκτή, ποιος ή ποιοι εκλέχτηκαν στα διάφορα όργανα του Σωματείου. Η ανακοίνωση αυτή του αποτελέσματος της ψηφοφορίας δεν έχει συστατικό χαρακτήρα ούτε είναι προϋπόθεση του κύρους της αποφάσεως ώστε αν τυχόν δεν γίνει, να θεωρηθεί ότι η ΓΣ δεν έλαβε έγκυρη απόφαση. Συνεπώς κι αν ανακοινώθηκε εσφαλμένα το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, ισχύει το πραγματικό. Κατά κανόνα οι αποφάσεις της ΓΣ ισχύουν από το χρόνο κατά τον οποίο η ΓΣ τις έλαβε. Το καταστατικό όμως μπορεί να προβλέπει ότι για την ισχύ και εκτέλεσή τους απαιτείται η συναίνεση τρίτου προσώπου ή οργάνου.

Όσα αξιοσημείωτα λαμβάνουν χώρα στις εργασίες της ΓΣ σκόπιμο είναι να περιλαμβάνονται σε ειδικό βιβλίο γενικών συνελεύσεων που πρέπει να τηρεί το Σωματείο και η τήρηση του οποίου προβλέπεται συνήθως από το καταστατικό. Όταν μεταγενέστερα αμφισβητηθεί η ακρίβεια ή αν χρειαστεί να γίνει επίκληση γεγονότος που έλαβε χώρα σε ορισμένη ΓΣ αποδεικνύεται χρήσιμη η προσφυγή στο βιβλίο συνελεύσεων του Σωματείου. Από το νόμο δεν ορίζεται το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου. Θεωρείται όμως σκόπιμο και στην πράξη έχει επικρατήσει το βιβλίο των ΓΣ να έχει το ακόλουθο περιεχόμενο: 1.τόπος, ημέρα και ώρα της ΓΣ, 2.το ονοματεπώνυμο του προέδρου της ΓΣ και του γραμματέα ή της εφορευτικής επιτροπής, 3.ο αριθμός των μελών που εμφανίστηκαν και δικαιούνται ψήφο, 4.αναφορά του περιεχομένου της ημερήσιας διατάξεως, 5.η διαπίστωση της απαρτίας της ΓΣ όπως αυτή προβλέπεται από το νόμο και το καταστατικό, 6.διάφορες προτάσεις για συζήτηση, 7.ο τρόπος της ψηφοφορίας, 8.το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, 9.υπογραφή του προέδρου της ΓΣ και του γραμματέα ή των μελών της εφορευτικής επιτροπής.

Η ΓΣ ως όργανο του Σωματείου υπάρχει για όσο χρόνο έχει νομική ύπαρξη το Σωματείο.¹⁰

¹⁰ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, σελ. 191-199.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εξ ίσου αναγκαίο με τη ΓΣ όργανο για τη λειτουργία του Σωματείου είναι και το ΔΣ. Η σημασία του φαίνεται και από τη διαπίστωση ότι ο νομοθέτης θεωρεί, μεταξύ άλλων, απαραίτητο περιεχόμενο του καταστατικού τα θέματα που αναφέρονται στους όρους καταρτισμού και λειτουργίας του ΔΣ ως και της παύσεως των οργάνων του. Σε αντίθεση με τη ΓΣ που είναι εσωτερικό-βουλευόμενο όργανο του Σωματείου, το ΔΣ είναι εξωτερικό-εκτελεστικό όργανο, το οποίο εκπροσωπεί το Σωματείο δικαστικώς και εξωδίκως.

Η αντιπροσωπευτική εξουσία του ΔΣ επεκτείνεται σε κάθε δικαιοπραξία και πράξη η οποία καλύπτεται από το σκοπό του Σωματείου. Η διοίκηση «επιμελείται των υποθέσεων του Σωματείου». Ο νόμος δεν καθορίζει το ειδικότερο περιεχόμενο της επιμέλειας των υποθέσεων. Αυτό βασικά θα προκύψει από το περιεχόμενο του καταστατικού, το σκοπό του Σωματείου και τις επιμέρους διατάξεις του νόμου. Όμως, επιμέλεια των υποθέσεων του Σωματείου αφενός και δικαστική-εξώδικη αντιπροσώπευση του Σωματείου δεν ταυτίζονται. Η εκ μέρους του ΔΣ άσκηση των συναφών με το λειτούργημά του εξουσιών δεν αποβλέπει στην ικανοποίηση ίδιων συμφερόντων του φορέα του δικαιώματος, αλλά στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του Σωματείου. Του οποίου το ΔΣ αποτελεί όργανο.

Το ΔΣ μπορεί να αποτελείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα. Το πρώτο συμβαίνει αν το καταστατικό το ορίζει σαφώς ή δεν περιέχει σχετική ρύθμιση. Πάντως για να μπορεί να λειτουργήσει το ΔΣ πάνω σε δημοκρατικές βάσεις χρειάζονται τουλάχιστον τρία μέλη (πρόεδρος, γενικός γραμματέας, ταμίας). Η διάρκεια της θητείας του ΔΣ ορίζεται συνήθως από το καταστατικό και είναι ορισμένη.

Ο πλέον διαδεδομένος και δημοκρατικός τρόπος αναδείξεως μελών του ΔΣ είναι μέσω εκλογών μεταξύ των μελών της ΓΣ. Μάλιστα ο τρόπος αυτός είναι και υποχρεωτικός για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις όπως αυτό προκύπτει από την όλη δομή του νόμου.

Μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα (συνήθως δέκα ημερών που ορίζεται στο καταστατικό) από την ανακοίνωση εκ μέρους της εφορευτικής επιτροπής του αποτελέσματος των αρχαιρεσιών οι εκλεγμένοι ως μέλη του ΔΣ οφείλουν να συνέλθουν προκειμένου να συγκροτηθούν σε σώμα και να ενεργήσουν με ψηφοφορία τη μεταξύ τους κατανομή των αξιωμάτων. Κατά κανόνα την πρωτοβουλία συγκλήσεως έχει ο σύμβουλος που πλειοψήφησε. Αν το ΔΣ προτού συγκροτηθεί σε σώμα και κατανείμει τα αξιώματα συνέλθει και λάβει αποφάσεις, αυτές είναι άκυρες.

Σε πολλά καταστατικά συνδικαλιστικών οργανώσεων ευρύτερης περιφέρειας ή πανελληνίας εκτάσεως προβλέπεται να εκλέγεται ορισμένος αριθμός μελών από τα μέλη που υπηρετούν σε ορισμένη περιφέρεια π.χ. στη νήσο Κρήτη από εφορευτική επιτροπή που θα διεξάγει εκεί τις αρχαιρεσίες και θα εκδίδει τα αποτελέσματα.

Στους όρους καταρτισμού και συγκροτήσεως της διοικήσεως του Σωματείου περιλαμβάνεται και ο καθορισμός διάρκειας θητείας του ΔΣ. Η διάρκεια αυτή ποικίλλει ανάλογα με την περίπτωση. Ο νόμος καταρχήν δεν προσδιορίζει ελάχιστη ή μέγιστη διάρκεια θητείας του ΔΣ. Έτσι το καταστατικό είναι ελεύθερο να την προσδιορίσει. Εξαιρεση ισχύει για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Με διάταξη του νόμου ορίζεται ότι η θητεία των διοικητικών οργάνων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τρία χρόνια. Η κανονική λήξη της θητείας του ΔΣ είναι η εξάντληση του χρόνου για τον οποίο εκλέχτηκε. Πολλές όμως φορές αυτό δεν συμβαίνει γιατί στο πρόσωπο είτε ενός είτε και περισσότερων μελών του ΔΣ συντρέχουν λόγοι για την πρόωρη λήξη του λειτουργήματος του μέλους του ΔΣ. Οι λόγοι αυτοί είτε αναφέρονται στα ίδια τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (π.χ. παραίτηση) είτε οφείλονται σε άλλα αίτια. Στη δεύτερη αυτή κατηγορία η επέλευση του λόγου είτε μόνη της επιφέρει την απώλεια του λειτουργήματος του μέλους στο οποίο αναφέρεται είτε για το σκοπό αυτό χρειάζεται πράξη ορισμένου οργάνου (π.χ. παύση με απόφαση της ΓΣ, έκπτωση με απόφαση της διοικητικής αρχής). Το ΔΣ του Σωματείου ολόκληρο ή και μεμονωμένα μέλη του μπορούν να παραιτηθούν πρόωρα, προτού δηλαδή να λήξει η θητεία τους, με ρητή ή σιωπηρή παραίτηση, η οποία είναι ανεπίδεκτη αιρέσεως και έχει οιονεί αναιτιώδη χαρακτήρα. Μορφή σιωπηρής παραίτησης ολόκληρου του ΔΣ αποτελεί η από πλευράς του σύγκλιση έκτακτης ΓΣ για την προκήρυξη και διενέργεια πρόωρων εκλογών.

Οι συνεδριάσεις του ΔΣ δεν είναι δημόσιες ώστε να επιτρέπεται η παρακολούθησή τους από τα απλά μέλη του Σωματείου.¹¹

Για να μετάσχει κανείς στο ΔΣ του Σωματείου, πρέπει να έχει την ιδιότητα του φυσικού προσώπου, να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και να είναι μέλος του Σωματείου. Νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να καταστούν μέλη του ΔΣ, διότι θα μετείχε αναγκαστικώς σε αυτήν μέσω των φυσικών προσώπων της διοικήσεως του, με αποτέλεσμα να καταλήγουμε πάντοτε σε αμιγή διοίκηση φυσικών προσώπων.

Για την ολοκλήρωση της εκλογής του ΔΣ θα πρέπει τα εκλεγέντα μέλη του να αποδεχθούν το διορισμό τους, μέσω του οποίου ολοκληρώνεται κατά την κρατούσα άποψη η μονομερής δικαιοπραξία σωματειακού δικαίου, που συνιστά η εκλογή τους. Τυχόν μη αποδοχή του διορισμού από εκλεγέν μέλος του ΔΣ συνεπάγεται την αντικατάστασή του από το τυχόν εκλεγέν αναπληρωματικό μέλος, των οποίων όμως η εκλογή πρέπει να προβλέπεται ειδικώς από το καταστατικό του Σωματείου. Πάντως, από τη μη αποδοχή του διορισμού του μέλους που εκλέχτηκε, διαφέρει η παραίτηση εκλεγέντος μέλους υπέρ αναπληρωματικού ή επιλαχόντος, η οποία απαγορεύεται.

Το απερχόμενο ΔΣ οφείλει να παραδώσει στο νεοεκλεγέν τα διάφορα βιβλία και λοιπά έγγραφα του Σωματείου, που τηρούσε κατά τη διάρκεια της θητείας του, καθώς επίσης τους χώρους και τα κινητά πράγματα της περιουσίας του Σωματείου που διαχειριζόταν στο ίδιο διάστημα, με βάση σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής. Η ΓΣ έχει το δικαίωμα να παύει ολόκληρο το ΔΣ ή και μεμονωμένα μέλη του, ακόμη κι αν το ΔΣ δεν έχει εκλεγεί από αυτήν, με την επιφύλαξη αντίθετης πρόβλεψης του καταστατικού. Και αυτό, λόγω της ιδιότητας και θέσης της ΓΣ ως του ανώτατου οργάνου του Σωματείου. Ζήτημα παύσης του ΔΣ από τη ΓΣ ανακύπτει συνήθως στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες η τελευταία δεν εγκρίνει τον απολογισμό, την έκθεση πεπραγμένων, τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους και τον ισολογισμό του ΔΣ κατά την ετήσια-τακτική συνέλευσή της. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, ακόμη κι αν η ΓΣ δεν εκδηλώσει τη ρητή βούλησή της για παύση του ΔΣ, ανακύπτει ζήτημα ηθικής τάξης στο τελευταίο να παραιτηθεί. Ανάλογο ζήτημα

¹¹ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, σελ.332-379.

δημιουργείται και όταν η ΓΣ άρει την εμπιστοσύνη της προς το ΔΣ ή διατυπώσει μομφή εναντίον του, ενέργειές της που ουσιαστικώς υποδηλώνουν τη βούλησή της για παύση ή ανάκληση του ΔΣ.

Ο πρόεδρος του ΔΣ καλεί τα μέλη σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση με πρόσκληση που τους απευθύνει, κατά τον τρόπο που προβλέπει σχετικώς το καταστατικό, άλλως με τον πλέον πρόσφορο κατά τις περιστάσεις τρόπο (γραφπώς, τηλεφωνικώς κλπ). Η πρόσκληση πρέπει να περιέχει συνοπτική, αλλά σαφή αναφορά των προς συζήτηση θεμάτων. Οι συνεδριάσεις του ΔΣ δεν είναι δημόσιες. Οι αποφάσεις του ΔΣ λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, ακόμη και εκείνων που στερούνται δικαιώματος ψήφου. Σε περίπτωση ισοψηφίας επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία, οπότε αν υπάρξει και νέα ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

Για τις συνεδριάσεις του ΔΣ τηρούνται πρακτικά.

Η διαχειριστική εξουσία της διοικήσεως αναφέρεται στις εσωτερικές σχέσεις του Σωματείου, ήτοι στις σχέσεις αυτού με τα κατ' ιδίαν μέλη του και τα λοιπά, πλην του ΔΣ, όργανά του, ενώ η αντιπροσωπευτική εξουσία της διοικήσεως αναφέρεται στις προς τα έξω, δηλαδή στις έναντι των τρίτων σχέσεις του Σωματείου.

Στο τέλος του κάθε λογιστικού έτους του Σωματείου οφείλει να συντάσσει απολογισμό του προηγούμενου έτους και προϋπολογισμό του επόμενου, τον οποίο εγκρίνει η ΓΣ στην ετήσια τακτική συνέλευσή της, οπότε και απαλλάσσει το ΔΣ από κάθε ευθύνη για τη διαχείριση που έκανε το προηγούμενο έτος. Όπως υποστηρίζεται και κρατεί σχετικώς στην πράξη, η απαλλαγή του ΔΣ από κάθε ευθύνη του για τη διαχείριση των υποθέσεων του Σωματείου, αποτελεί μονομερή δήλωση βουλήσεως του αρμοδίου οργάνου του Σωματείου, που, κατά κανόνα, είναι η ΓΣ. Η απαλλαγή αφορά σε όλα τα μέλη του ΔΣ, καλύπτει όλες ή ορισμένες εκ των πράξεων διαχείρισης των υποθέσεων του Σωματείου ορισμένης περιόδου, συνήθως του προηγούμενου διαχειριστικού έτους και μέσω αυτής αναγνωρίζεται ότι το Σωματείο αναγνωρίζει ως έγκυρες τις ανωτέρω πράξεις διαχείρισης και παραιτείται του δικαιώματός του να εγείρει κατά των μελών του ΔΣ οποιαδήποτε αξίωση εξ αυτής της αιτίας.¹²

¹² Στυλιανός Γ. Βλαστός, Αστικά Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, Δ' έκδοση, Αθήνα 2002, σελ.329-350.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στα Σωματεία, από το νόμο, είναι υποχρεωτική η συγκρότηση της Ελεγκτικής Επιτροπής και το καταστατικό του πρέπει να προβλέπει υποχρεωτικώς διατάξεις και για την εν λόγω επιτροπή, με απειλούμενη ποινή την αδυναμία έγκρισής του. Τον αριθμό των μελών της Επιτροπής αυτής ορίζει το καταστατικό και είναι 3 έως 5, που εκλέγονται από τη ΓΣ. Η εκλογή τους γίνεται ταυτόχρονα με την εκλογή του ΔΣ, με μυστική ψηφοφορία.

Ο νόμος δεν επιβάλλει ως υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού Σωματείου αναφορά του επαγγέλματος το οποίο πρέπει να ασκούν τα μέλη, θέματα σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο της περιουσίας, τον προϋπολογισμό, απολογισμό και έγκριση αυτών.¹³

Στα Σωματεία η Ελεγκτική Επιτροπή αποτελεί όργανο παρεπόμενο του ΔΣ. Γι' αυτό εκλέγεται ταυτόχρονα με αυτό, έχει την ίδια με αυτό θητεία και αν, για οποιοδήποτε λόγο, παύσει ή διακοπεί η θητεία του τελευταίου, το ίδιο συμβαίνει και με την Ελεγκτική Επιτροπή. Πάντως, η ιδιότητα του μέλους του ΔΣ είναι ασυμβίβαστη με εκείνη του μέλους της Ελεγκτικής Επιτροπής, αφού έργο της τελευταίας είναι ο έλεγχος του πρώτου. Η λειτουργία της Ελεγκτικής Επιτροπής ρυθμίζεται από το καταστατικό. Διαφορετικά, λειτουργεί και αποφασίζει όπως και το ΔΣ. Μπορεί και αυτή να παυτεί από τη ΓΣ, όμως επειδή δεν είναι όργανο που ασκεί διοίκηση, όπως συμβαίνει με το ΔΣ, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στην ΑΚ 69, σε περίπτωση πρόωρης έλλειψής της για οποιοδήποτε λόγο. Σε μια τέτοια περίπτωση το ΔΣ θα συγκαλέσει τη ΓΣ για την εκλογή νέας Ελεγκτικής Επιτροπής. Πάντως δεν αποκλείεται να ζητηθεί από το δικαστήριο ο διορισμός προσωρινής Ελεγκτικής Επιτροπής μαζί με το διορισμό προσωρινής διοίκησης.

Η Ελεγκτική Επιτροπή είναι τριμελής. Η διάρκεια της θητείας της συμπίπτει με τη διάρκεια της θητείας του ΔΣ. Η εκλογή των μελών της γίνεται ταυτόχρονα με την

¹³ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, σελ. 111-112.

εκλογή των μελών του ΔΣ σύμφωνα με τους ορισμούς του παρόντος Καταστατικού. Συγχρόνως με τα τακτικά εκλέγονται και ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, τα οποία αναπληρώνουν κατά τη σειρά εκλογής τους τα τακτικά μέλη, που αποχωρούν για οποιοδήποτε λόγο.

Εντός οκτώ ημερών από την εκλογή τους τα τακτικά μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής συνέρχονται, κατόπιν προσκλήσεως του μέλους που έλαβε τις περισσότερες ψήφους, σε πρώτη συνεδρίαση και εκλέγουν τον Πρόεδρό τους, ο οποίος κατευθύνει τις εργασίες της.

Η Ελεγκτική Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά κάθε εξάμηνο, έκτακτα δε όταν παρίσταται ανάγκη, και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται δύο μέλη της.

Τα μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής δεν δικαιούνται καμίας αμοιβής ή αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους σε αυτή, καθόσον το αξίωμά τους είναι τιμητικό.¹⁴

Συνοπτικά η Ελεγκτική Επιτροπή, διενεργεί τις παρακάτω εργασίες:

- παρακολουθεί τη διαχείριση της περιουσίας του Σωματείου και ελέγχει αν οι διαχειριστικές πράξεις του ΔΣ και του ταμιά είναι σύμφωνες με το νόμο, το Καταστατικό και τις αποφάσεις της ΓΣ.
- εξετάζει τα έγγραφα και τα λογιστικά βιβλία, τα οποία ο ταμίας είναι υποχρεωμένος να θέσει υπόψη της σε τρεις (3) ημέρες, αφότου του ζητηθούν.
- ελέγχει τον οικονομικό απολογισμό και υποβάλλει ολοκληρωμένη έκθεση για τη διαχείριση του ΔΣ του Σωματείου, που υπογράφεται από όλα τα μέλη της. Την έκθεση υποβάλλει ο Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής στη Γενική Συνέλευση.
- υποβάλλει κάθε παρατήρησή της στο ΔΣ.

Ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης από το ΔΣ ενεργείται κάθε χρόνο από την Ελεγκτική Επιτροπή στην οποία υποβάλλονται για αυτό το σκοπό από το ΔΣ τα

¹⁴ Βλαστός, Σ. (2002), Αστικά Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, Εκδόσεις, Αθήνα Π.Ν.Σάκκουλας, σελ. 371.

τηρούμενα διαχειριστικά βιβλία και έγγραφα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού. Με βάση τα στοιχεία αυτά η Ελεγκτική Επιτροπή προβαίνει στη σύνταξη Έκθεσης, την οποία υποβάλλει σε ΓΣ. Στη ΓΣ ο Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής διαβάζει την Έκθεση που έχει συνταχθεί από την Ελεγκτική Επιτροπή για τη διαχείριση του ΔΣ.¹⁵

¹⁵ Όργανα Διοικήσεως του Σωματείου, Άρθρο 23, Διαθέσιμο στην: <www.peke.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 5/12/2015].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Το Καταστατικό είναι απαραίτητο για την ύπαρξη και λειτουργία κάθε Σωματείου. Καταρτίζεται από τα ιδρυτικά του μέλη και έχει ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο, καθοριζόμενο από το νόμο (ΑΚ 80). Μέσω αυτού το Σωματείο αποκτά μορφή, υπό την έννοια ότι χωρίς την ύπαρξή του το Σωματείο δεν θα ήταν σε θέση να κάνει χρήση της ικανότητας του δικαίου. Είναι, με άλλα λόγια, η αυτόνομη πηγή του εσωτερικού δικαίου του Σωματείου. Καθορίζει την εσωτερική τάξη αυτού, πλην όμως έχει κατωτέρα τυπική ισχύ έναντι των αναγκαστικού δικαίου κανόνων του νόμου.

Περιέχει τους βασικούς κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας του Σωματείου. Ο νόμος (ΑΚ 80 για Σωματεία που διέπονται από τον ΑΚ και Ν.1264/1982 που διέπει τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων) καθορίζει το υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού. Αυτό βέβαια δεν αποκλείει περαιτέρω πρόσθετη ρύθμιση είτε σε άλλα θέματα μη υποχρεωτικώς κατά νόμο ρυθμιστέα με το καταστατικό είτε και σε υποχρεωτικώς ρυθμιστέα.¹⁶

Ως προς τα θέματα που ορίζει ο νόμος δεν επιτρέπεται να ανατεθεί το έργο της ρυθμίσεώς τους σε ΓΣ που θα λειτουργήσει μετά τη σύσταση του Σωματείου. Το περιεχόμενο του καταστατικού για λόγους ασφάλειας δικαίου πρέπει να προκύπτει από το ίδιο το σώμα του χωρίς παραπομπή σε άλλο έγγραφο όπως π.χ. σε απόφαση της ΓΣ.¹⁷

Το καταστατικό, για να είναι έγκυρο, πρέπει να καθορίζει:

- Το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα του Σωματείου.
- Τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
- Τους πόρους του Σωματείου.

¹⁶ Κρητικός, Α. (1994), Όρια Νόμιμης Λειτουργίας συλλογικών οργάνων σωματείων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και Συνεταιρισμών, Αθήνα, σελ. 2.

¹⁷ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Αθήνα, σελ. 87-90.

- Τον τρόπο της δικαστικής και της εξώδικης αντιπροσώπευσης του Σωματείου.
- Τα όργανα της διοίκησης του Σωματείου, καθώς και τους όρους με τους οποίους λειτουργεί η διοίκηση και παύονται τα όργανά της.
- Τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών.
- Τους όρους για την τροποποίηση του καταστατικού.
- Τους όρους για τη διάλυση του Σωματείου¹⁸

Το καταστατικό υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη (ΑΚ 79) και στηρίζεται στις παράλληλα προς ορισμένο σκοπό κατευθυνόμενες δηλώσεις βουλήσεως των ιδρυτικών μελών. Καίτοι στηρίζεται στην αρχική παράλληλη δήλωση βουλήσεως των ιδρυτικών μελών, μετά τη σύσταση του Σωματείου αποτελεί πλέον αυτόνομη ρύθμιση. Εφεξής αποφασιστικό ρόλο στη ζωή του Σωματείου έχει ο σκοπός του Σωματείου και τα δικαιολογημένα συμφέροντα των μελών του και όχι η βούληση των ιδρυτικών μελών. Οι κανόνες του καταστατικού δε δεσμεύουν μόνο τους αρχικώς υπογράψαντες αλλά και τα πρόσωπα που καθίστανται μέλη μετά τη σύσταση του Σωματείου.¹⁹

Αν συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, το πρωτοδικείο δέχεται την αίτηση και διατάζει να δημοσιευτεί στον τύπο περίληψη του καταστατικού με τα ουσιώδη στοιχεία του και να εγγραφεί το Σωματείο στο βιβλίο των Σωματείων. Η εγγραφή αυτή περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του Σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της Διοίκησης και τους όρους που την διέπουν.²⁰

Μεταξύ των ρυθμίσεων ή κανόνων υπάρχει σχέση ιεραρχήσεως από την πλευρά βαθμού ισχύος ή υπεροχής της μιας κατηγορίας απέναντι στην άλλη. Στην πρώτη βαθμίδα κατατάσσονται οι αναγκαστικού δικαίου ρυθμίσεις που περιέχονται είτε στο νόμο είτε σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί από τη χώρα μας. Αυτές αποτελούν το υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού και αφορούν σε βασικά ζητήματα για την οργάνωση και λειτουργία του Σωματείου ή λόγω της σημασίας

¹⁸ Μυλωνόπουλος, Δ. και Μέντης, Γ. χ.χ., Εμπορικό και Εργατικό Δίκαιο, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, σελ. 31-32.

¹⁹ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Αθήνα, σελ.90.

²⁰ Μυλωνόπουλος, Δ. και Μέντης, Γ. χ.χ., Εμπορικό και Εργατικό Δίκαιο, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, σελ. 32-33.

τους δεν μπορούν να τροποποιηθούν με διάταξη του καταστατικού ή, ακόμη περισσότερο, με απόφαση της ΓΣ η οποία ως γνωστό αποτελεί το ανώτατο όργανο του Σωματείου. Στη δεύτερη βαθμίδα τοποθετούνται διατάξεις του καταστατικού πέρα απ' αυτές που αποτελούν το υποχρεωτικό του περιεχόμενο (δυνητικό περιεχόμενο του καταστατικού) και οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Σωματείου. Στην τρίτη βαθμίδα κατατάσσεται το ενδοτικό δίκαιο, δηλαδή ρυθμίσεις του νόμου που ισχύουν σε περίπτωση κατά την οποία το θέμα δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από το καταστατικό.²¹

Υπόκειται πάντοτε σε έγγραφο τύπο, υπό την έννοια ότι, αφ' ενός μεν χωρίς την έγγραφη διατύπωσή του δεν υπάρχει καταστατικό και αφ' ετέρου μόνο ό, τι περιλαμβάνεται στο έγγραφό του θεωρείται ως περιεχόμενο αυτού. Δεσμεύει όλα τα μέλη του Σωματείου, καθώς επίσης και τα όργανα της διοίκησής του, συμπεριλαμβανομένης και της ΓΣ αυτού, των οποίων οι αποφάσεις και η εν γένει δραστηριότητα πρέπει να είναι σύμφωνες προς το περιεχόμενό του. Οποιαδήποτε παρέκκλιση από αυτό μπορεί νομίμως να γίνει μόνο μέσω τροποποίησής του, τυχόν δε παρέκκλιση από τον μέσω αυτού τεθέντα σκοπό του Σωματείου αποτελεί λόγο διαλύσεώς του.

Το ζήτημα πότε μία ρύθμιση του νόμου που αφορά στη λειτουργία και δραστηριότητα του Σωματείου είναι ή όχι αναγκαστικού δικαίου, οπότε, στη δεύτερη περίπτωση, επιτρέπεται διαφορετική ρύθμιση στο καταστατικό, εξαρτάται τόσο από τη διατύπωση της σχετικής διατάξεως, όσο και από το σκοπό της. Κατά κανόνα ο συνηθέστερος στην πράξη τύπος διατάξεως του νόμου με ενδοτικό χαρακτήρα είναι αυτός που χρησιμοποιεί τη διατύπωση «αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά».²²

Το καταστατικό βασικά ενδιαφέρει το ίδιο το Σωματείο, τα όργανά του και τα μέλη του. Τους τρίτους ενδιαφέρει το καταστατικό στο βαθμό που μπορεί να επηρεάζει τις θέσεις τους από συγκεκριμένη ρύθμιση που περιέχει.²³

²¹ Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Αθήνα, σελ.87-88.

²² Βλαστός, Σ. (2002), Αστικά Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, Εκδόσεις, Αθήνα Π.Ν.Σάκκουλας, σελ. 106-107.

²³ Κρητικός, Όρια Νόμιμης Λειτουργίας συλλογικών οργάνων σωματείων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και Συνεταιρισμών, ΑΘΗΝΑ 1994, σελ. 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8:

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

Για τις επαγγελματικές οργανώσεις των μισθωτών καθιερώθηκε ο όρος συνδικαλιστική οργάνωση, που χρησιμοποιήθηκε από το Σύνταγμα (άρθρο 23,παρ. 2) και το ν. 1264/1982. Για την εργοδοτική πλευρά χρησιμοποιείται ο όρος εργοδοτική επαγγελματική οργάνωση.²⁴

Συνδικαλιστική ελευθερία είναι το δικαίωμα κάθε εργαζόμενου να «συσσωματώνεται», να οργανώνεται δηλαδή με τους συναδέλφους του με τη νομική μορφή Σωματείου ή και ενώσεως προσώπων προκειμένου, με τη συνένωση των δυνάμεών τους, να αποκτήσουν και να διατηρήσουν ισχύ, ικανή να υπερασπίζεται και να προάγει τα συμφέροντά τους.

Το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα αντανακλά την οικονομική, πολιτική και κοινωνική εξέλιξη της χώρας, η οποία επηρεάζεται φυσικά από τις διεθνείς οικονομικές και ιδεολογικές καταστάσεις. Το συνδικαλιστικό κίνημα στη χώρα μας άργησε να αποκτήσει οργανωτική αυτοτέλεια και συνοχή, εξαιτίας της καθυστερημένης και αναιμικής βιομηχανικής ανάπτυξης της χώρας, καθώς και των έντονων πολιτικών συγκρούσεων και ανακατατάξεων.

Ουσιαστικά, η οικονομική, πολιτική και ιστορική συγκυρία της χώρας επέδρασε αρνητικά στη μαζικότητα, στην οργανωτική συνοχή, στη δυναμικότητα και στην αποτελεσματικότητα της πλειονότητας των συνδικαλιστικών φορέων της εργατικής τάξης. Γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει να εξετάσουμε την ιστορία του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, η οποία και κρίθηκε σκόπιμο να αναλυθεί σε τρεις χρονικές περιόδους.

Η πρώτη περίοδος αρχίζει λίγο μετά το 1860, με την εμφάνιση των πρώτων εργοστασίων στην Αθήνα και αλλού.

Η δεύτερη περίοδος αρχίζει από την ίδρυση της ΓΣΕΕ, που είναι αποτέλεσμα των φιλελεύθερων και των σοσιαλιστών που αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των εργατικών Σωματείων και την διάσπασή της το 1919, η οποία ήταν συνέπεια των

²⁴ Καρακατσάνης, Α. (1992), Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, Διαθέσιμο στην <books.Google.com>, [Ημερομηνία προσπέλασης: 10/12/2015].

διαφωνιών στη διοίκηση της ΓΣΕΕ. Η εν λόγω περίοδος τελειώνει με την εγκαθίδρυση του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου κατά τη διάρκεια της οποίας καθιερώθηκαν οι εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας και το κατώτατο όριο αμοιβής των μισθωτών απασχολούμενων, εισήχθη η υποχρεωτική διαιτησία, λειτούργησε το σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων, δημιουργήθηκε η εργατική εστία, επιδιώχθηκε η αυστηρή τήρηση της εργατικής νομοθεσίας και καταργήθηκε το δικαίωμα της απεργίας.

Η τρίτη περίοδος καλύπτει τη μετεμφυλιακή πορεία του συνδικαλιστικού κινήματος έως τη μεταπολίτευση του 1974. Κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου αυτής είναι η σταδιακή καθιέρωση των συνδικαλιστικών παρατάξεων ως λειτουργικών μερών του συνδικαλιστικού κινήματος και η έκρηξη του εργοστασιακού συνδικαλισμού, αφού όλοι οι εργαζόμενοι των μεγαλύτερων βιομηχανικών μονάδων οργανώνονται πλέον σε συνδικάτα.

Τέλος, το 1993 στα μητρώα του Υπουργείου Εργασίας ήταν εγγεγραμμένα ενενήντα εργατικά κέντρα και 85 Πανελλαδικές Ομοσπονδίες των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, στις τράπεζες και στις ΔΕΚΟ.

Οι κυριότεροι λόγοι καταμερισμού του συνδικαλιστικού κινήματος είναι: επαγγελματικοί ανταγωνισμοί, πολιτικοί ανταγωνισμοί, η νομοθετική καθιέρωση της οργανωτικής αυτοτέλειας κυρίως πρωτοβάθμιων οργανώσεων και η αρχική καθιέρωση και διατήρηση της κλαδικής συντεχνιακής δομής, που εκ των πραγμάτων εμπεριέχει το στοιχείο της πολυδιάστασης.

Για τη διάκριση των συνδικαλιστικών οργανώσεων χρησιμοποιούνται τα εξής κριτήρια: Πρώτο κριτήριο είναι η νομική θέση του επαγγελματία. Με βάση το κριτήριο αυτό διακρίνουμε τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των μισθωτών, των δημοσίων υπαλλήλων, των ελεύθερων επαγγελματιών, αλλά και των εργοδοτών. Ένα ακόμη κριτήριο είναι η γενική κοινότητα συμφερόντων. Έτσι, διακρίνουμε τις διαπραγματευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις, όπως είναι οι γενικές συνομοσπονδίες και τα εργατικά κέντρα, από τις οργανώσεις με ειδικά συμφέροντα. Σημαντική είναι και η διάκριση κατά βαθμούς. Οι συνδικαλιστικές δηλαδή ενώσεις που ήδη υπάρχουν μπορούν να δημιουργούν ευρύτερες ενώσεις και κατά συνέπεια υπερκείμενες και υποκείμενες συνδικαλιστικές οργανώσεις σε κάθετη και οριζόντια κατεύθυνση. Στην κατηγορία της κάθετης οργάνωσης

διακρίνουμε τις πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις, τις δευτεροβάθμιες (ομοσπονδίες) και τις τριτοβάθμιες (συνομοσπονδίες). Με την οριζόντια διάρθρωση διακρίνουμε τις πρωτοβάθμιες οργανώσεις και τα εργατικά κέντρα που είναι οι δευτεροβάθμιες.

Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν ως σκοπό τη διαφύλαξη και προώθηση των εργασιακών, των οικονομικών, των ασφαλιστικών, των κοινωνικών, καθώς και των συνδικαλιστικών συμφερόντων των εργαζομένων.

Ως εργασιακά συμφέροντα θεωρούνται αυτά που αφορούν τους όρους εργασίας των εργαζομένων. Αντίθετα, τα οικονομικά συμφέροντα είναι αυτά που αφορούν την αμοιβή για την προσοχή της εργασίας και κάθε τι που μπορεί να επηρεάσει την οικονομική τους θέση. Τα κοινωνικά συμφέροντα αφορούν γενικότερα τη θέση του εργαζόμενου μέσα στο κοινωνικό σύνολο. Τα ασφαλιστικά συμφέροντα είναι αυτονόητο ότι αναφέρονται στην κοινωνική ασφάλισή του και τέλος, τα συνδικαλιστικά αφορούν τη συνδικαλιστική ελευθερία.

Τα βασικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Το δικαίωμα συμμετοχής στη δράση και στα όργανα της συνδικαλιστικής οργάνωσης, συγκεκριμένα το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, της κριτικής και του ελέγχου.
- Το δικαίωμα της ελεύθερης αποχώρησης.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στην παροχή βοηθημάτων σε περίπτωση απεργίας, καθώς επίσης και το δικαίωμα συμμετοχής σε εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στη λειτουργία και τη δραστηριότητα της συνδικαλιστικής οργάνωσης.
- Η υποχρέωση καταβολής εισφορών-συνδρομών.
- Η υποχρέωση υπακοής στις αποφάσεις των οργάνων.
- Η τήρηση όλων των επιμέρους υποχρεώσεων, που απορρέουν από το καταστατικό.
- Η παράλειψη κάθε πράξης που θα μπορούσε να βλάψει τα συμφέροντα της συλλογικής οργάνωσης, καθώς και τα συλλογικά συμφέροντα των μελών.

Η ανεξαρτησία, η εσωτερική αυτονομία και η λειτουργία των επαγγελματικών οργανώσεων προστατεύονται. Η υπόσταση της επαγγελματικής οργανώσεως προστατεύεται ειδικότερα. Κατά την παρ. 2 του άρθρου 12 του Συντάγματος, Σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί παρά μόνο με δικαστική απόφαση για παράβαση νόμου ή ουσιώδους διατάξεως του καταστατικού του.²⁵

²⁵ Ντάνος, Α. (2011), Εργασιακές Σχέσεις και Θεσμοί, Αθήνα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9:

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

Για τη φορολογική μεταχείριση των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με το ν. 4172/2013 (βάσει της ΠΟΛ. 1044/10.02.2015), ορίζεται ότι υποκείμενο του φόρου εισοδήματος είναι τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστάθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου. Τα έσοδα που αποκτούν από δραστηριότητα η οποία δεν συνιστά άσκηση της μη κερδοσκοπικής αποστολής τους αποτελούν αντικείμενο φορολογίας, έστω κι αν διατίθενται για την εκπλήρωση του μη κερδοσκοπικού σκοπού τους.²⁶

Όλα τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες όπως νοούνται στο άρθρο 2 του ν.4172/2013, έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας (ηλεκτρονικά) για όλα τα εισοδήματά τους. Επίσης, συνυποβάλλουν έντυπα Ε2 «ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ» και Ε3 «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ», συμπεριλαμβανομένης και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης.

Η καταχώρηση του Ισολογισμού είναι προαιρετική.²⁷

9.1 Φορολογική υπόσταση των Σωματείων:

Τα Σωματεία είναι υποχρεωμένα πέρα από τη νομική υπόσταση που περιγράψαμε παραπάνω, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν να αποκτήσουν και φορολογική υπόσταση. Η φορολογική υπόσταση αποκτάται από το Σωματείο με την απόδοση σε αυτό, Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ). Η διαδικασία απόκτησης του ΑΦΜ είναι απλή και απαιτούνται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

²⁶ Φορολογική μεταχείριση των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με το ν. 4172/2013, Διαθέσιμο στην: <www.isa.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 6/12/2015].

²⁷ Δήλωση Φορολογίας Νομικών Προσώπων, Διαθέσιμο στην: <www.dikaiologitika.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 6/12/2015].

- Αντίγραφο του Καταστατικού του Σωματείου, θεωρημένο από μονομελές πρωτοδικείο της έδρας του.
- Αντίγραφο του Μισθωτηρίου Συμβολαίου της έδρας του Σωματείου, θεωρημένο από τη ΔΟΥ του εκμισθωτή ή δωρεάν παραχωρητήριο της έδρας και έγγραφα που θα αποδεικνύουν την κυριότητα του χώρου στον ιδιοκτήτη που τον παραχωρεί.
- Το έντυπο του υπουργείου Οικονομικών Μ3 συμπληρωμένο, που αφορά στα στοιχεία του Σωματείου (στοιχεία Καταστατικού, η έδρα, ο ΚΑΔ κλπ).
- Το έντυπο του υπουργείου οικονομικών Μ7 συμπληρωμένο, που αφορά στα στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου του Σωματείου (προέδρου).
- Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του νόμιμου εκπροσώπου του Σωματείου, που αναγράφεται στο έντυπο Μ7.
- Αυτοπρόσωπη παρουσία του νόμιμου εκπροσώπου του Σωματείου ή επίσημα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του.

Η κατάθεση των δικαιολογητικών γίνεται στο τμήμα Μητρώου της ΔΟΥ της έδρας του Σωματείου, όπως π.χ. η αλλαγή του προσώπου του προέδρου, θα πρέπει να δηλώνεται εντός 30 ημερών στο Τμήμα Μητρώου με την κατάθεση των σχετικών δικαιολογητικών (απόφαση της περιφέρειας) και με τη συμπλήρωση του σχετικού εντύπου του Υπουργείου Οικονομικών.

9.2 Τι είναι ο ΚΑΔ;

Ο Κωδικός Άσκησης Δραστηριότητας (ΚΑΔ), είναι ένας αριθμός που αντιστοιχεί στην επαγγελματική ή άλλη δραστηριότητα κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου.

Στην περίπτωση των Σωματείων ο αριθμός αυτός είναι ο:

ΚΑΔ 94.99.16.01 Υπηρεσίες πολιτιστικών συλλόγων και σωματείων

9.3 Φορολογικές Υποχρεώσεις των Σωματείων

Ως προς τη φορολογία εισοδήματος

Ο χαρακτηρισμός ενός νομικού προσώπου ως μη κερδοσκοπικού, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό που του έχουν δώσει οι ιδρυτές του και προκύπτει από το καταστατικό, κρίνεται σε κάθε περίπτωση από τον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ, γιατί εξαρτάται από τα πραγματικά περιστατικά. Ένα νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρέπει να χρησιμοποιεί το όποιο οικονομικό πλεόνασμα για την εξυπηρέτηση του σκοπού του, δεν επιτρέπεται να πραγματοποιεί διανομή κερδών. Επιβάλλεται να λειτουργεί με αρχές εξυπηρέτησης του κοινωφελούς σκοπού για τον

οποίο έχει ιδρυθεί, η ωφέλεια από τη δραστηριότητα του δεν αφορά αποκλειστικά τα μέλη, αλλά μεγαλύτερες ομάδες και σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζεται με την επιχείρηση.

Το Ν.Σ.Κ. αριθμ. 383/1973 με γνωμοδότησή του, ερμηνεύοντας τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 99 παρ.1 ε' του ν. 2238/94 γνωμοδότησε ότι τα εισοδήματα των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που προκύπτουν από δραστηριότητα, η οποία δεν συνιστά άσκηση της μη κερδοσκοπικής αποστολής αυτών, δεν απαλλάσσονται του φόρου έστω κι αν διατίθενται προς εκπλήρωση του σκοπού τους, αφού ο νόμος θέτει ως προϋπόθεση ότι τα εισοδήματα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού αυτών και όχι απλώς ότι διατίθενται προς εκπλήρωση του σκοπού αυτών.

Αντίθετα, απαλλάσσονται της φορολογίας για το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την ιδιοχρησιμοποίηση των ακινήτων τους, καθώς και το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την δωρεάν παραχώρηση ακινήτων. Τα Σωματεία υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κάθε έτος και για το χρονικό διάστημα από 01/01 έως 31/12. Στη δήλωση αποτυπώνονται τα Έσοδα και τα Έξοδα του Σωματείου κατά το 12μηνο προηγούμενο διαχειριστικό έτος.

Συμπερασματικά λοιπόν, τα Σωματεία δεν υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων του ΚΦΑΣ, αλλά έχουν κάποιες άλλες υποχρεώσεις:

- Έκδοση αποδείξεων που προβλέπονται από τον κανονισμό λειτουργίας τους (αθεώρητες).
- Αποδείξεις δαπανών (άρθρο 15, παρ. 1- αθεώρητες)
- Τιμολόγιο κυρίως για χορηγίες και επιχορηγήσεις (αθεώρητο)
- Δελτίο αποστολής (θεωρημένο) για τυχόν μετακινήσεις παγίων στοιχείων του Σωματείου ή επιστροφές αγαθών που έχει προμηθευτεί το Σωματείο.

Παράλληλα τα Σωματεία έχουν την υποχρέωση υποβολής συγκεντρωτικών καταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του πδ 186/1992. Στις συγκεντρωτικές καταστάσεις αποτυπώνονται όλα τα παραστατικά που έχουμε λάβει και έχουμε εκδώσει άνω των 300€ (χωρίς ΦΠΑ), σε άλλους φορείς που έχουν την ίδια υποχρέωση.

9.4 Λογιστική παρακολούθηση των Σωματείων

Με το δεδομένο ότι δεν προκύπτει φορολογική υποχρέωση των Σωματείων στην τήρηση επίσημων θεωρημένων βιβλίων και πέραν της υποχρέωσης τήρησης των βιβλίων που ορίζει η νομοθεσία για τα μη κερδοσκοπικά Σωματεία (που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος), θεωρούμε ότι είναι απόλυτα απαραίτητο

για λόγους τάξης και χρηστής διαχείρισης , να τηρείται μια διαδικασία παρακολούθησης και καταγραφής της οικονομικής δραστηριότητας του Σωματείου παρόμοιας με εκείνης της τήρησης, τουλάχιστον των Βιβλίων Εσόδων-Εξόδων. Η διαδικασία αυτή είναι απλή, δεν απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις λογιστικής, ενώ συνάμα βοηθά τα ίδια τα Σωματεία και τη διοίκηση αυτών στην παρακολούθηση των οικονομικών δεδομένων τους, σε συνθήκες απόλυτης διαφάνειας και τάξης.

Αρχικά, θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα Σωματεία μη κερδοσκοπικού σκοπού, από τη στιγμή που διαθέτουν Νομική και Φορολογική υπόσταση, υποχρεούνται να τηρούν τη φορολογική νομοθεσία απαρέγκλιτα ανεξάρτητα από τον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα τους. Αυτό αφορά τόσο τα έσοδα, όσο και τα έξοδά τους, τα οποία πέραν του σκοπού τους, θα πρέπει να είναι και ως προς την τυπική διάσταση, απόλυτα σύννομα με την εκάστοτε Φορολογική Νομοθεσία. Συναντάμε πολλές φορές σε Σωματεία περιπτώσεις, που λαμβάνονται ανεπίσημα και μη σύννομα παραστατικά που ναι μεν δεν επιβαρύνουν επιπλέον οικονομικά το Σωματείο λόγω μη καταβολής επιπλέον ποσού για ΦΠΑ, αλλά από την άλλη διαπράττουν σοβαρή φορολογική παράβαση διότι αποφεύγεται η καταβολή του νομίμου ΦΠΑ τόσο από το Σωματείο, όσο και από τον πωλητή ή τον παρέχοντα υπηρεσίες στο Σωματείο (π.χ. απλά χαρτάκια αντί της νόμιμης απόδειξης από ταμειακή φορολογική μηχανή).

Διευκρινίζουμε ότι η τακτική αυτή είναι απόλυτα παράνομη και σε καμία περίπτωση δε δικαιολογείται ή δεν πρόκειται να δικαιολογηθεί από οποιαδήποτε επίσημη Αρχή, λόγω του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Σωματείου που εν κατακλείδι ενεργεί οικονομικές πράξεις στα πλαίσια του Σκοπού του. Συμπερασματικά λοιπόν, όλα τα παραστατικά που αφορά στα έσοδα και στα έξοδα του Σωματείου, θα πρέπει να εκδίδονται πάντα με βάση τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις και αυτό θα πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα , έστω κι αν υπάρχει επιπλέον οικονομική επιβάρυνση του Σωματείου.

Παραστατικά Εσόδων: αποδείξεις εσόδων (αθεώρητες), Τιμολόγια (αθεώρητα), Αποδείξεις είσπραξης (αθεώρητες)

Παραστατικά Εξόδων: αποδείξεις λιανικής πώλησης-παροχής υπηρεσιών & αποδείξεις φορολογικών ταμειακών μηχανών (ΦΤΜ), Δελτίο Αποστολής-Τιμολόγιο (ΔΑΤ), Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών (ΤΠΥ), Τιμολόγιο πώλησης (ΤΠ), Πιστωτικό τιμολόγιο, Απόδειξη παροχής υπηρεσιών, Αποδείξεις δαπανών, αποδείξεις πληρωμής.

Οι αποδείξεις είσπραξης και οι αποδείξεις πληρωμής δεν αποτελούν στοιχεία-παραστατικά εσόδων ή εξόδων αντίστοιχα, αλλά στοιχεία που αφορούν το ταμείο του Σωματείου. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έξοδο ή έσοδο οποιοδήποτε ποσό με την έκδοση μιας τέτοιας απόδειξης, διότι αυτές

χρησιμοποιούνται μόνο για την πιστοποίηση της είσπραξης ή της πληρωμής κάποιου παραστατικού εσόδου ή εξόδου αντίστοιχα.

Όλα τα παραστατικά εσόδων είναι αριθμημένα και εμπεριέχουν είτε σε έντυπη μορφή, είτε με σφραγίδα τα φορολογικά στοιχεία του Σωματείου απαραίτητα. Τα στοιχεία αυτά είναι η πλήρης επωνυμία του Σωματείου, η διεύθυνσή του, Ο ΑΦΜ και η ΔΟΥ στην οποία ανήκει. Παράλληλα, όλα τα παραστατικά εξόδων θα πρέπει να εμπεριέχουν τα αντίστοιχα στοιχεία του Προμηθευτή Αγαθών ή του παρέχονται υπηρεσίες προς το Σωματείο.²⁸

²⁸ Γιάννης, Σ., Οδηγός & Φορολογικός Οδηγός για Πολιτιστικά Σωματεία, Διαθέσιμο στην: <www.poks.gr>, [Ημερομηνία προσπέλασης 4/1/2016].

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είδαμε παραπάνω τη νομική και φορολογική μεταχείριση των Σωματείων στην ελληνική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, έγινε ανάλυση της έννοιας του Σωματείου, αλλά και άλλων εννοιών που συνδέονται με αυτό, για να έχουμε μια ακριβή εικόνα της νομικής μορφής του. Για την καλύτερη κατανόησή του και για να μην υπάρχουν παρερμηνείες και σύγχυση, έγινε σε επόμενο κεφάλαιο η διάκριση του Σωματείου από άλλες έννομες σχέσεις. Με αυτόν τον τρόπο, γίνεται ξεκάθαρο το πλαίσιο των Σωματείων, στο οποίο και κινούμαστε. Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν τα απαραίτητα που χρειάζεται κάποιος να γνωρίζει προκειμένου να συστήσει ένα Σωματείο. Κατόπιν, σε ξεχωριστά κεφάλαια, αναλύθηκαν τα βασικά στοιχεία των κύριων οργάνων ενός Σωματείου. Δηλαδή, η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ελεγκτική Επιτροπή. Δεν ήταν δυνατόν να μη γίνει αναφορά και στο Καταστατικό του Σωματείου, αφού βάσει αυτού πραγματοποιεί τις κινήσεις του. Σημαντική μορφή Σωματείων είναι και οι Συνδικαλιστικές Ενώσεις, γι' αυτό και αφιερώθηκε ένα ξεχωριστό κεφάλαιο σε αυτές. Το τελευταίο κεφάλαιο ασχολείται με τη φορολογική μεταχείριση ενός Σωματείου και τις οικονομικές του υποχρεώσεις, χωρίς να είναι βέβαια δυνατόν να καλυφθεί αυτό το θέμα πλήρως, όπως και τα προηγούμενα, στα πλαίσια αυτής της εργασίας.

Γενικά μπορούμε να πούμε, ότι τα Σωματεία έχουν αναδειχθεί σε σημαντικούς παράγοντες της ζωής της σύγχρονης κοινωνίας και στα ελληνικά δεδομένα. Και αυτό μάλλον γιατί γίνεται όλο και περισσότερο κατανοητό και στην πράξη φανερό, ότι πολλοί μαζί μπορούν να πετύχουν έναν κοινό σκοπό, τον οποίο ένας μόνος του θα δυσκολευόταν πολύ περισσότερο. Μάλιστα, η ολοένα αυξανόμενη εμφάνιση Σωματείων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς, καθιστά αναγκαία την ενασχόληση του νομοθέτη με το συγκεκριμένο θεσμό ώστε να μην υπάρχουν κενά στη νομοθεσία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

Βλαστός, Σ. (2002), Αστικά Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

Κρητικός, Α. (1994), Όρια Νόμιμης Λειτουργίας Συλλογικών Οργάνων Σωματείων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και Συνεταιρισμών, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα.

Κρητικός, Α. (2002), Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, 1^{ος} τόμος, Εκδόσεις Π.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα.

Μυλωνόπουλος, Δ. και Μέντης, Γ. (χ.χ.), Εμπορικό και Εργατικό Δίκαιο, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.

Ντάνος, Α. (2011), Εργασιακές Σχέσεις και Θεσμοί, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.

Παπαλεξανδρή, Ν. και Μπουραντάς, Δ. (2003), Διοίκηση Ανθρωπίνων πόρων, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα.

Σεραφείμ, Λ. (2008), Συνδικαλιστικό και Σωματειακό Δίκαιο, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

Χριστοφιλόπουλος, Δ. (2007), Εισαγωγή στο Δίκαιο, Εκδόσεις Π. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα.

Εργασίες:

Μαυρομιχάλη, Κ. (2011), Η αξιολόγηση της Απόδοσης των Δημοσίων Υπαλλήλων και η Σύνδεσή της με την Αμοιβή, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης, Αθήνα.

Ιστοσελίδες:

Γιάννης, Σ., Οδηγός & Φορολογικός Οδηγός για Πολιτιστικά Σωματεία, Διαθέσιμο στην: <www.poks.gr>, [Ημερομηνία προσπέλασης: 4/1/2016].

Δήλωση Φορολογίας Νομικών Προσώπων, Διαθέσιμο στην: <www.dikaiologitika.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 6/12/2015].

Επιχειρησιακό Σχέδιο για τον έλεγχο των Σωματείων, Διαθέσιμο στην: < www.e-forologia.gr>, [Ημερομηνία προσπέλασης:8/1/2016].

Όργανα Διοικήσεως του Σωματείου, Άρθρο 23, Διαθέσιμο στην: <www.peke.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 5/12/2015].

Φορολογική μεταχείριση των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με το ν. 4172/2013, Διαθέσιμο στην:<www.isa.gr>, [Ημερομηνία Προσπέλασης: 6/12/2015].

Ηλεκτρονικά Βιβλία:

Καρακατσάνης, Α. (1992), Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, Διαθέσιμο στην <books.Google.com>, [Ημερομηνία προσπέλασης: 10/12/2015].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ	Προς το
ΟΝΟΜΑ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ	Τ
ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ
ΔΙΕΥΘ.ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
..... ΤΗΛ.	Ενταύθα
ΔΙΕΥΘ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
.....	Συνάδελφοι,
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	Σας υποβάλλω την αίτησή μου αυτή
ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ ΑΣΦΑΛ.	με την παράκληση να με γράψετε στα
.....	Μητρώα, σαν Μέλος της
ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	Συνδικαλιστικής σας Οργάνωσης.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΛΤ.ΑΣΤΥΝ.ΤΑΥΤΟΓ.	Δηλώνω ότι αποδέχομαι τους όρους
.....	του καταστατικού και τους σκοπούς
.....	της Συνδικαλιστικής Οργάνωσης και
.....	ότι θα είμαι συνεπής στις υποχρεώσεις
.....	μου.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

..... Αιτ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Πρακτικό Ίδρυσης Σωματείου

ΠΡΟΣ το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών (Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας)

Σήμερα, ημέρα του τα ... ιδρυτικά μέλη του υπό ίδρυση Αστικού Σωματείου με την επωνυμία «.....», που θα εδρεύει στην Αθήνα, συνήλθαν στα γραφεία του Σωματείου, στην οδό αριθμός στο, όπου βρίσκεται και η έδρα του Σωματείου, σε ιδρυτική γενική συνέλευση. Αποφάσισαν να ιδρύσουν το ως άνω Σωματείο, υπέγραψαν το Καταστατικό που αποτελείται από ... άρθρα και εξέλεξαν το Προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου το οποίο αποτελείται από τους κάτωθι:

1.του και της, κάτοικο Αθηνών, οδός, γεννηθέντα την, κάτοχο του υπ?αριθμ. Δ.Α.Τ. εκδοθέντος από το ...' ΑΤ Αθηνών,, με ΑΦΜ:, ΠΡΟΕΔΡΟ
2. του και της, κάτοικο, οδός, γεννηθέντα την, κάτοχο του υπ?αριθμ. Δ.Α.Τ. εκδοθέντος από το ΑΤ,, με ΑΦΜ:, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟ
3. του και της, κάτοικο Αθηνών, οδός, κάτοχο του υπ?αριθμ. εκδοθέντος από το ...' ΑΤ Αθηνών,, με ΑΦΜ:, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
4. του και της, κάτοικο Αθηνών, οδός, γεννηθέντα την, κάτοχο του υπ?αριθμ. Δ.Α.Τ. εκδοθέντος από το ΑΤ,, με ΑΦΜ:, ΤΑΜΙΑ
5. του και της, κάτοικο, οδός, γεννηθέντα την, κάτοχο του υπ?αριθμ. Δ.Α.Τ. εκδοθέντος από το ΑΤ,, με ΑΦΜ:, ΜΕΛΟΣ

Στη συνέχεια υπέγραψαν το παρόν Πρακτικό Ίδρυσης του Αστικού Σωματείου με την επωνυμία «.....», που θα εδρεύει στην Αθήνα, στην οδό αριθμός στο

Αθήνα

ΟΙ ΙΔΡΥΤΕΣ

α/α . ΟΝΟΜΑ . ΕΠΩΝΥΜΟ . ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ . Α.Δ.Τ. . Δ/ΝΣΗ&ΑΡ. . ΠΟΛΗ . ΙΔΙΟΤΗΤΑ .
ΥΠΟΓΡΑΦΗ